

รายงานการไปราชการ ประชุม/สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ดูงาน ณ ต่างประเทศ
และการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

- ๑.๑ ชื่อ/นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวภิญญรัตน์ ชยาภรณ์
(ภาษาอังกฤษ) MISS PINYARAT CHAYAPORN
- ๑.๒ ชื่อ/นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวธนาพร ตระกูลดิษฐ์
(ภาษาอังกฤษ) MISS THANAPORN TRAKULDIT
- ๑.๓ ชื่อเรื่อง/หลักสูตร การประชุม“The First Early Career Academic Forum”
- สาขาหลัก -
- สาขาย่อย -
- สาขาที่เกี่ยวข้อง -
- เพื่อ ☒ ประชุม/สัมมนา ☐ ศึกษา ☐ ฝึกอบรม ☐ ปฏิบัติการวิจัย
☐ ดูงาน ☐ ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ
- แหล่งผู้ให้ทุน Asia – Pacific Network for Sustainable Forest Management and Rehabilitation (APFNet)
- ประเทศที่ไป สาธารณรัฐประชาชนจีน
- ระหว่างวันที่ ๒๙ ตุลาคม - ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ประชุม/สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย และไปปฏิบัติงานใน
องค์การระหว่างประเทศ

๒.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการจัดตั้งเวทีให้นักวิจัยรุ่นใหม่จากอาเซียนและสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ร่วมกัน และเพื่อพัฒนาเครือข่ายนักวิจัยรุ่นใหม่ ในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลการวิจัยด้านป่าไม้ เพื่อการฟื้นฟูป่าไม้และการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนในภูมิภาคต่อไป

๒.๒ เนื้อหาการประชุม (โดยย่อ)

การเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ เป็นการพบปะกันครั้งแรกของทีมนักวิจัยรุ่นใหม่ภายใต้เครือข่าย จีน-อาเซียนของสถาบันการวิจัยการป่าไม้ (Sino-ASEAN Network of Forestry Research Institutes) หรือ มีชื่อย่อว่า SANFRI โดยมีนักวิจัยจากประเทศสมาชิกอาเซียน (ไทย ลาว กัมพูชา เมียนมา มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม) และสาธารณรัฐประชาชนจีน เข้าร่วม โดยให้ผู้แทนของแต่ละประเทศนำเสนองานวิจัยหรือถ่ายทอด ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูป่า เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเรียนรู้ระหว่างกัน

การประชุม แบ่งเป็น ๒ ช่วง ได้แก่

ช่วงที่ ๑ การบรรยาย

๑. รับฟังการนำเสนอประเด็นสำคัญจากวิทยากร ๓ ท่าน ได้แก่

๑.๑ Mr. Vo Dai Hai, President จาก Vietnamese Academy of forest Sciences ประเทศเวียดนาม บรรยายเกี่ยวกับความสำเร็จและความท้าทายในการฟื้นฟูป่าของประเทศเวียดนาม

๑.๒ Mr. Zhang Qian, Vice-President จาก Guangdong Academy of forestry of China ประเทศจีน บรรยายเกี่ยวกับการฟื้นฟูป่าเขตร้อนที่เสื่อมโทรมทางตอนใต้ของประเทศ

๑.๓ ดร. สุวรรณ ตั้งมิตรเจริญ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการส่งเสริมการปลูกป่า จาก กรมป่าไม้ ประเทศไทย บรรยายเกี่ยวกับการพัฒนางานวิจัยป่าไม้ แนวโน้มและความท้าทายด้านการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนของประเทศไทย

๒. รับฟังการนำเสนองานวิจัยจากผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๓ ราย แบ่งเป็น ๓ หัวข้อหลัก รวม ๒๓ เรื่อง ดังนี้

๒.๑ การปลูกป่าและการฟื้นฟูป่า (Forest Cultivation)

๒.๑.๑ เทคโนโลยีทางเลือกสำหรับการฟื้นฟูป่าในประเทศอินโดนีเซีย

๒.๑.๒ การจัดการแหล่งผลิตเมล็ดไม้และการประเมินการใช้ประโยชน์ ในประเทศลาว

๒.๑.๓ ผลการศึกษาด้านศักยภาพการฟื้นคืนสภาพป่าของป่าไม้ผลัดใบในธรรมชาติ ประเทศเวียดนาม

๒.๑.๔ แนวทางการฟื้นฟูป่าสงวนแห่งชาติที่ถูกบุกรุก ในประเทศไทย

๒.๑.๕ การทดสอบคุณภาพของกล้าไม้สักเพื่อการฟื้นฟูป่า ในประเทศอินโดนีเซีย

๒.๑.๖ การฟื้นฟูป่าและการปรับปรุงแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ ในประเทศกัมพูชา

๒.๑.๗ การอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้ป่าและการฟื้นฟูป่าในประเทศกัมพูชา

๒.๑.๘ โครงการสร้างป่าสร้างรายได้เพื่อการฟื้นฟูป่า กรณีศึกษาพื้นที่ ต.นาห้วย จ.เลย ประเทศไทย

๒.๑.๙ ความหลากหลายและความสำคัญของเห็ดราในพื้นที่ป่าฟื้นฟู ป่าเขตร้อน ประเทศมาเลเซีย

๒.๒ การจัดการป่าไม้ (Forest Management)

๒.๒.๑ การวิเคราะห์กรดฮิวมิก (Humic acid) ของดินในพื้นที่สวนป่าไม้ก่อและสวนป่าไม้สน โดยใช้เทคนิค Fourier Transform Infrared Spectroscopy (FT-IR)

๒.๒.๒ การประเมินคุณสมบัติทางกลศาสตร์ของแผ่นไม้บางประกบ (Laminated Veneer Lumber: LVL) ที่ผลิตจากสวนป่าไม้สัก ประเทศลาว

๒.๒.๓ การประเมินมวลชีวภาพและการกักเก็บคาร์บอนในระบบนิเวศป่าพรุ กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติ เมือง Pekan Pahang ประเทศมาเลเซีย

๒.๒.๔ การสำรวจแมลงศัตรูพืชในพื้นที่โครงการฟื้นฟูชายฝั่ง ในเมือง Peninsular ประเทศมาเลเซีย

๒.๒.๕ แผนการจัดการระบบนิเวศป่าไม้อย่างบูรณาการ และโครงการสาธิตในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง ประเทศกัมพูชา

๒.๒.๖ การจำแนกและการนิยามพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ประเทศจีน

๒.๒.๗ การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างของไม้เบิกนำ (Pioneer tree species) ในสวนป่าชั้นอายุต่างกันเพื่อการจัดการป่าสนอย่างยั่งยืน ในพื้นที่ภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน

๒.๒.๘ การศึกษาแนวทางการบำรุงรักษา เพื่อการสืบต่อพันธุ์ตามธรรมชาติของหมู่ไม้ (natural regeneration) ในกระบวนการฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรม ประเทศเมียนมา

๒.๓ ป่าชุมชนและนโยบายด้านป่าไม้ (Social Forestry and Forestry Policy)

๒.๓.๑ วิเคราะห์แรงขับเคลื่อนในการทำเหมืองแร่ทองคำอย่างไม่เป็นทางการ: การบังคับใช้กฎหมายและอาชีพทางเลือกไม่สามารถยับยั้งการทำเหมืองแร่ทองคำอย่างไม่เป็นทางการได้ในประเทศเมียนมา

๒.๓.๒ ความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการฟื้นฟูป่าเขตร้อน ประเทศอินโดนีเซีย

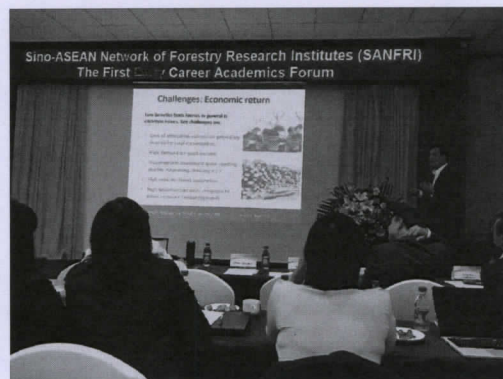
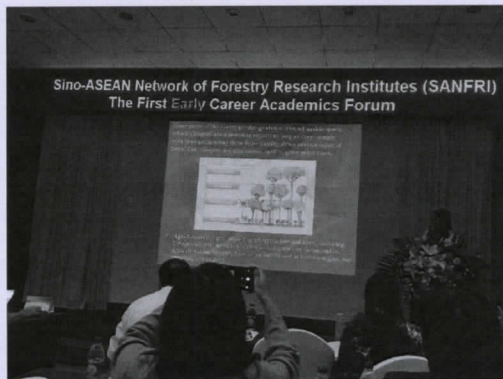
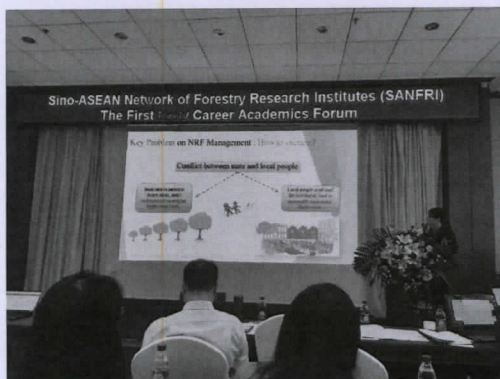
๒.๓.๓ การประเมินการฟื้นฟูป่าในพื้นที่ป่าชุมชนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประเทศเมียนมา

๒.๓.๔ ศักยภาพในการฟื้นคืนสภาพของป่าไม้ผลัดใบหลังจากถูกทำลาย เมือง Phu Tho ประเทศเวียดนาม

๒.๓.๕ ทักษะคติของประชาชนในหมู่บ้าน Sakok ด้านผลกระทบของรายได้ต่อครัวเรือน ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในพื้นที่คุ้มครอง Phoulouey จังหวัด Huaphan ประเทศลาว

๒.๓.๖ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้และชุมชน บ้านยางเกาะ อ.สะเดา จ.สงขลา

ประมวลภาพการบรรยายจากผู้แทนประเทศต่างๆ และผู้แทนกรมป่าไม้

ช่วงที่ ๒ การศึกษาดูงานนอกสถานที่

วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ศึกษาดูงานแปลงสาธิตการดำเนินโครงการของ APFNet

ณ Wanzhangshan Forest Farm คณะของ SANFRI Young Scholar Team และ The SANFRI Steering Committee members ได้เข้าศึกษาดูงานในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

๑. แปลงปลูกป่าสนสามใบ (*Pinus kesiya*) เพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟู

เนื่องจากในอดีตพื้นที่ป่าบริเวณแปลงวิจัยนี้ ได้ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการทำไร่สัสม ต่อมารัฐบาลได้มีนโยบายที่ต้องการฟื้นฟูให้พื้นที่แห่งนี้กลับมาเป็นโครงสร้างคล้ายป่าธรรมชาติดั้งเดิมอีกครั้ง โดยชนิดไม้หลักในพื้นที่ที่ได้มีการปลูกฟื้นฟู ได้แก่ ไม้สนสามใบซึ่งปัจจุบันมีอายุ ๑๓ ปี และไม้ในกลุ่มไม้เนื้อแข็งใบกว้างและไม้สกุลก่อ (*Quercus*) ต้นไม้มีความโต (DBH) เฉลี่ยและความสูงเฉลี่ยเท่ากับ ๑๔ ซม. และ ๑๒ เมตร ตามลำดับ ความหนาแน่นเฉลี่ยของต้นสนสามใบต่อพื้นที่เท่ากับ ๒,๒๔๐ ต้นต่อเฮกตาร์

ในปี ๒๐๑๘ ได้เริ่มดำเนินการจัดตั้งพื้นที่สาธิต ขนาด ๔๐ เฮกตาร์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาเรื่องการปรับปรุงคุณภาพของป่าไม้ และการฟื้นฟูทางด้านนิเวศ ด้วยวิธีการจัดการความหนาแน่นหมู่ไม้ มีการคัดเลือกไม้ในวงศ์ Lauraceae, Fagaceae, Magnoliaceae และ Theaceae ที่มีลักษณะดีไว้แล้ว ดำเนินการตัดสางด้วยขนาดความถี่ต่าง ๆ เพื่อหาขนาดความหนาแน่นที่เหมาะสม การทดลองแบ่งออกเป็น ๔ ทรีทเมนต์ ได้แก่ การตัดโดยให้ความหนาแน่น ๑๕%, ๒๐%, ๒๕% และ ๓๐% ตามลำดับ สำหรับแปลง control จะไม่มีการตัดสาง โดยกำหนดให้แต่ละทรีทเมนต์มีขนาดพื้นที่ ๘ เฮกตาร์ ในการติดตามข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของแต่ละทรีทเมนต์ จะสุ่มวางแปลงถาวรขนาด ๒๐ X ๒๐ เมตร จำนวน ๓ แปลง เพื่อติดตามข้อมูลด้านความสูง ขนาด DBH และปริมาตรของสนสามใบ ข้อมูลความหลากหลายชนิดของพืช ที่พบในแปลง ตัวอย่าง ข้อมูลลักษณะทางกายภาพและทางเคมีของดินเก็บ โดยงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยระยะยาว (Long Term Project)

นอกจากนี้ การจัดการพื้นที่ ได้อาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยจ้างให้คนในชุมชนเข้ามาทำหน้าที่ในการดูแลแปลงสาธิต ป้องกันไฟ ตลอดจนการควบคุมและกำจัดวัชพืช ซึ่งนอกจากชุมชนจะมีรายได้จากการจ้างงานดังกล่าวแล้ว ยังเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเก็บหาของป่าต่างๆ จากแปลงสาธิตแห่งนี้ได้

๒. แปลงปลูกป่าสนสามใบ อายุ ๑๕ ปี เพื่อประโยชน์ทางการค้า

วัตถุประสงค์หลักของการจัดการพื้นที่แปลงปลูกแห่งนี้ เพื่อศึกษาแนวทางในการปลูกและจัดการให้ได้ไม้ขนาดใหญ่ (Large diameter target tree management) เพื่อการค้าและลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ (อัตราการเติบโตดีปานกลาง คือความเพิ่มพูนทางเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๑.๕ ซม. ต่อปี) โดยประเทศจีน มีการใช้ไม้สนสามใบเพื่อวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ได้แก่ เพื่อใช้ประโยชน์เนื้อไม้ ชันสน และทำฟืน (เศษไม้) ซึ่งในพื้นที่สาธิตแปลงนี้ ได้มีการจัดการสวนป่า โดยเน้นเรื่องการตัดขยายระยะ ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ระยะ คือ ตัดออก ๑๕% ๒๐% ๒๕% และ ๓๐% นอกจากนั้นยังเพิ่มความหลากหลายของชนิดไม้ในพื้นที่โดยวิธีการที่เรียกว่า Inter-Planting ซึ่งหมายถึงการปลูกพืชอื่นร่วม หรือ Enrichment Planting ในแปลง monoculture โดยระบุว่าปัจจัยความสำเร็จมี ๔ ประการคือ การเลือกชนิดไม้ให้เหมาะสม (ทนร่มได้ไม้สนได้) ความหนาแน่นของการปลูก (planting intensity) คุณภาพของกล้าไม้ (ไม่จากการปรับปรุงพันธุ์) และความเข้าใจร่วมกันกับชุมชนโดยรอบ

๓. การศึกษาดูงานในแปลงสาธิตการเพาะและขยายพันธุ์กล้วยไม้

เนื่องจากประชาชนในมณฑลยูนนานนิยมนำดอกไม้ชนิดต่างๆ มารับประทานเป็นอาหารสมุนไพร และใช้เป็นส่วนผสมในขนมต่างๆ ซึ่งกล้วยไม้ก็เป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมในการนำมารับประทานเป็นอาหาร ทั้งส่วนของลำต้นและดอก ทั้งในรูปของการกินสดและทำแห้งในรูปของชา ดังนั้น APFNet จึงได้ดำเนินโครงการการเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ภายใต้สภาพธรรมชาติ โดยเจริญเติบโตอยู่บนลำต้นของ

ต้นไม้ใหญ่และภายใต้ร่มเงาของต้นไม้ใหญ่ ปราศจากการใช้สารเคมีและยาฆ่าแมลง ทำให้กล้วยไม้ที่เลี้ยงในสภาพดังกล่าวนี้ มีราคาสูงกว่าการปลูกเลี้ยงในโรงเรือนทั่วไปถึงเท่าตัว (ราคา ๕๐๐๐ บาทต่อกิโลกรัม)

๔. การศึกษาดูงานในแปลงรวบรวมพันธุ์กล้วยไม้

ในเรือนเพาะชำที่มีการปลูกรวบรวมพันธุ์กล้วยไม้นั้น มีการนำหินภูเขาไฟที่มีรูพรุนจำนวนมาก น้ำหนักเบามาใช้เป็นวัสดุปลูก ซึ่งส่งผลดีในแง่ของการระบายอากาศ เก็บความชื้น และการแลกเปลี่ยนธาตุอาหาร

ประมวลภาพการศึกษาดูงานแปลงสาธิตการดำเนินโครงการของ APFNet ณ Wanzhangshan Forest Farm

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ การศึกษาดูงาน ณ Puwen Tropical Forestry Research Institute, Yunnan คณะของ SANFRI Young Scholar Team และ The SANFRI Steering Committee members ได้เข้าศึกษาดูงานในแปลงทดลองต่างๆ ใน ๔ พื้นที่ ดังนี้

๑. แปลงสาธิตการทดลองเทคโนโลยีการปลูกไม้มีค่า (Precious Timber Tree Species)

แปลงสาธิตฯ แห่งนี้เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๐๑๗ โดยมีขนาดพื้นที่รวม ๒๐ เฮกแตร์ ภายในแปลงสาธิตฯ มีการทดลองปลูกและติดตามการเจริญเติบโตของไม้มีค่าชนิดต่างๆ เช่น บุนนาค (*Mesua ferrea*), พันชาติ (*Erythrophloeum teysmanii*), พะยุงไหหลำ (*Dalbergia odorifera*), พญาไม้ (*Podocarpus nerifolius*), พะยุง (*Dalbergia cochinchinensis*), *Parashorea chinensis*, ขี้เหล็ก (*Cassia siamea*), จำปีป่า (*Paramichelia baillonii*), ยางแดง (*Dipterocarpus turbinatus*) เป็นต้น

ทั้งนี้ ภายในพื้นที่แปลงสาธิตฯ ดังกล่าว ได้มีการแบ่งพื้นที่เพื่อทดสอบเทคโนโลยีการปลูก ไม่มีค่าต่างๆ ดังนี้

๑.๑ การทดสอบอิทธิพลของขนาดหลุมปลูกต่อการเจริญเติบโตของไม้พะยุงและไม้พะยุงไทรห่อ เพื่อศึกษาว่าหลุมปลูกขนาดใดที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของกล้าที่ดังกล่าวดีที่สุด

๑.๒ การทดสอบปลูกพืชแบบผสมผสานโดยให้ความสำคัญกับลักษณะทางชีววิทยาและลักษณะทางนิเวศของไม้ที่นำมาปลูกร่วมกัน เพื่อศึกษาข้อมูลอัตราการรอดและการเจริญเติบโตของไม้ดังกล่าว

๑.๓ การทดลองใช้วัสดุปิดคลุมหลุมปลูกของไม้ ๓ ชนิด ได้แก่ บุนนาค พันชาด และพะยุงไทรห่อ

๑.๔ การทดลองควบคุมความชื้น เป็นการทดสอบการให้น้ำในปริมาณที่แตกต่างกัน ในช่วงฤดูแล้ง (เดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม) กับไม้ ๓ ชนิด ได้แก่ บุนนาค ต้นพันชาด ต้นพะยุงไทรห่อ

๑.๕ การทดลองเทคโนโลยีส่งเสริมลำต้น การทดลองนี้เกิดขึ้นจากปัญหาที่ไม้มักมีลำต้นที่มีการแตกกิ่งก้านจำนวนมาก ไม่เปลาตรงและมักมีรูปร่างไม่สมมาตร ดังนั้น จึงได้มีความพยายามที่จะหาเทคโนโลยีมาใช้ควบคุมการแตกกิ่งก้านของไม้มีค่าต่าง ๆ จึงได้มีการทดสอบนำแผ่นพลาสติกลูกฟูกสีขาวมาทำเป็นกล่องฝาเปิดสวมครอบลำต้นของต้นขี้เหล็ก ต้นพันชาด และต้นพะยุงไทรห่อ เพื่อควบคุมการเจริญเติบโตของตาข้าง ทั้งนี้ มีการเจาะช่องระบายอากาศเป็นรูวงกลมขนาดเล็ก เป็นระยะๆ บริเวณกล่องพลาสติกลูกฟูกดังกล่าวเพื่อระบายอากาศภายในลำต้น การทดลองนี้ได้ดำเนินการมาแล้วเป็นเวลา ๑ ปี สามารถสังเกตได้ว่าต้นที่มีการควบคุมการแตกกิ่งก้านข้างด้วยพลาสติกลูกฟูก จะมีความสูงมากกว่าและแตกกิ่งก้านน้อยกว่าต้นที่ไม่มีการปิดคลุมอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งกล่องพลาสติกลูกฟูกมีราคาประมาณ ๒๐ บาทต่อต้น

๒. แปลงทดลองการปรับปรุงฐานพันธุกรรมของจำปีป่า (*Paramichelia baillonii*) และกำลังเสือโคร่ง (*Betula alnoides*)

จำปีป่าและกำลังเสือโคร่ง เป็นไม้ท้องถิ่นที่มีค่าของมณฑลยูนนาน ซึ่ง ITTO ได้ให้การสนับสนุนการดำเนินการเก็บรวบรวมเมล็ดไม้จากแม่ไม้ในธรรมชาติ มาปลูกรวบรวมไว้เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ตั้งแต่ปี ๑๙๙๘ ปัจจุบันแปลงทดลองนี้มีต้นจำปีป่า จำนวน ๒๗๐ ต้น และต้นกำลังเสือโคร่ง จำนวน ๔๕๐ ต้น ภายในพื้นที่ ๒๐ เฮกเตอร์ จากการตรวจสอบในปี ๒๐๑๘ พบว่า มีแม่ไม้พันธุ์ดีของกำลังเสือโคร่ง จำนวน ๒๘ Family และแม่ไม้พันธุ์ดีของจำปีป่า จำนวน ๑๖ Family

๓. แปลงทดลองการปรับปรุงพันธุกรรมของสนสามใบ (*Pinus kesiya*)

สวนผลิตเมล็ดพันธุ์สนสามใบแปลงนี้ เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๑๙๘๘ ด้วยการเก็บรวบรวมเมล็ดพันธุ์จาก ๑๒๒ superior family มาปลูกในพื้นที่ที่มีการจัดแบ่งออกเป็น ๔ โซน ประกอบด้วย (๑) โซนรวบรวมไม้คุณภาพชั้น ๑ (elite tree species) จำนวน ๒.๖ เฮกเตอร์ (๒) โซนกล้าไม้ที่มาจากแม่เดียวกันที่มีการผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ (Half-sib progeny) จำนวน ๒.๕ เฮกเตอร์ (๓) โซนที่ปลูกเพื่อการผลิตเมล็ดไม้ จำนวน ๒.๔ เฮกเตอร์ และ (๔) แปลงสาธิตการทดลอง จำนวน ๒๐ เฮกเตอร์ สำหรับแปลงที่มีวัตถุประสงค์ในการปลูกเพื่อผลิตเมล็ดไม้ จะมีการดำเนินการควบคุมความสูงของต้นเพื่อให้ง่ายต่อการเก็บเมล็ด ด้วยวิธีการตัดยอดเมื่ออายุ ๓ ปี ส่งผลให้มีการแตกของทรงพุ่มออกด้านข้าง ซึ่งจากข้อมูลของปี ๒๐๑๖ พบว่าแปลงดังกล่าว สามารถผลิตเมล็ดได้ ๑๖๐ กิโลกรัม และผลิตได้ประมาณ ๑๐๐ กิโลกรัม ในปี ๒๐๑๙

๔. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ Puwen

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ Puwen ตั้งอยู่ใน Tropical Forestry Research Institute ครอบคลุมพื้นที่ จำนวน ๒๐๐ แหะแตร ภายในมีการจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ รูปแบบ ได้แก่ (๑) สวนป่าจำปีป่า (๒) สวนป่ากำลังเสือโคร่ง (๓) พื้นที่ป่าธรรมชาติที่มีการปรับปรุงคุณภาพ (๔) แปลงป่าไฟที่มีคุณภาพและให้ผลผลิตต่ำ โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

๔.๑ สวนป่าจำปีป่ามีเป้าหมายของการจัดการสวนป่าเพื่อให้ได้ไม้จำปีป่าที่มีขนาด DBH ๖๐ ซม. โดยมีรูปแบบในการจัดการและการดูแลรักษาด้วยการตัดขยายระยะ + การลิดกิ่ง + การทำความสะอาดสวนป่า + การปลูกซ่อม + มีการตัดแต่งทรงพุ่ม และกำจัดวัชพืช อีกทั้งมีการปลูกไม้ชนิดอื่นๆ เสริม ได้แก่ มะค่าโมง บุนนาค พันชาติ พะยุงไหล่ล่า พะยุง ยางแดง และพญาไม้

๔.๒ สวนป่ากำลังเสือโคร่งมีเป้าหมายของการจัดการสวนป่าเพื่อให้ได้ไม้กำลังเสือโคร่งที่มีขนาด DBH ๖๐ ซม. โดยมีรูปแบบในการจัดการและการดูแลรักษาด้วยการตัดขยายระยะ + การลิดกิ่ง + การทำความสะอาดสวนป่า + การปลูกซ่อม + มีการตัดแต่งทรงพุ่ม และกำจัดวัชพืช อีกทั้งมีการปลูกไม้ชนิดอื่นๆ เสริม ได้แก่ *Parashorea chinensis*, พะยุง และยางแดง

๔.๓ พื้นที่ป่าธรรมชาติที่มีการปรับปรุงคุณภาพ วัตถุประสงค์ของการจัดการคือ เพื่อนำไม้ที่มีมูลค่าต่ำออกจากพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเจริญเติบโตที่ดีของไม้ดั้งเดิมที่มีมูลค่าสูง ด้วยการตัดขยายระยะ + การลิดกิ่ง + การทำความสะอาดสวนป่า + การปลูกซ่อม + มีการตัดแต่งทรงพุ่ม และกำจัดวัชพืช อีกทั้งมีการปลูกไม้มีค่าชนิดต่าง ๆ เสริมในช่องว่างของป่า โดยจัดการให้มีชั้นอายุที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย แดงน้ำ (*Pometia tomentosa*), *Parashorea chinensis*, บุนนาค พันชาติ พะยุงไหล่ล่า พะยุง และยางแดง

๔.๔ แปลงป่าไฟที่มีคุณภาพต่ำและให้ผลผลิตต่ำ เป็นแปลงที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หุบเขา วัตถุประสงค์ของการจัดการคือ เพื่อนำไม้ไฟคุณภาพต่ำออกจากพื้นที่แต่ยังคงเก็บไม้กำลังเสือโคร่งซึ่งเป็นไม้ดั้งเดิมไว้และปลูกไม้ท้องถิ่นที่มีค่าเสริมเพื่อเลียนแบบป่าตามธรรมชาติที่มีไม้มีค่าหลายชั้นอายุ และหลายชั้นเรือนยอด เพื่อปรับปรุงของผลผลิตป่าไม้ของพื้นที่

ประมวลภาพการศึกษาดูงาน

ณ Puwen Tropical Forestry Research Institute, Yunnan

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

☐ ต่อตนเอง

การเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ ทำให้ได้รับประสบการณ์และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูป่า ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่แค่เพียงงานวิจัยในแปลงทดลอง แต่ยังรวมไปถึงนโยบายและการจัดการพื้นที่ฟื้นฟูอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น การนำเสนอผลงาน การแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในที่ประชุม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในอนาคต

☐ ต่อหน่วยงาน

การประชุมครั้งนี้ เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์การวิจัยด้านป่าไม้ เป็นการพัฒนาเครือข่ายนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยสนับสนุนการฟื้นฟูป่าและการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนในภูมิภาคต่อไป

การเข้าร่วมประชุมระดับภูมิภาค สามารถพัฒนาศักยภาพของบุคลากรกรมป่าไม้ในด้านต่างๆ เช่น เสริมสร้างทักษะการนำเสนอผลงาน การแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในที่ประชุม ได้เรียนรู้การดำเนินงานและงานวิจัยของประเทศอื่นๆ ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้เพิ่มเติมที่สามารถนำไปปรับใช้ ต่อยอดและพัฒนางานของกรมป่าไม้ด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ ได้มีการหารือกันระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมหลายเรื่อง เช่น การจัดการประชุมที่มนักวิจัย SANFRI ครั้งต่อไป ความร่วมมือกันด้านงานวิจัย และการถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างสมาชิกในทีมในอนาคต

นอกจากนี้ การเข้าร่วมที่มนักวิจัย SANFRI ทำให้บุคลากรของกรมป่าไม้ได้รับโอกาสในการเข้าถึงทุนสนับสนุนต่างๆ โดย APFNet จะให้ทุนสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพของที่มนักวิจัย SANFRI ๓ รูปแบบ ได้แก่

- ทุนนักวิจัยแลกเปลี่ยน เพื่อไปปฏิบัติงานวิจัย สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นเวลา ๓ เดือน
- ทุนวิจัยขนาดเล็ก ทุนละประมาณ ๑๕,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ
- ทุนนำเสนองานวิจัยในการประชุมระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับงานด้านป่าไม้

ทั้งนี้ การขอรับทุนดังกล่าวจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ APFNet กำหนด และการพิจารณาให้ทุนจะต้องผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๓ ปัญหา/อุปสรรค

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นการแบ่งปันประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับ จึงเห็นควรแจ้งเวียนสรุปรายงานผลการประชุม ให้หน่วยงานภายใต้กรมป่าไม้เพื่อทราบและพิจารณาใช้ประโยชน์ต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารการประชุมได้จาก QR code แนบท้ายรายงานฉบับนี้

ลงชื่อ

กัญจกร ทรัพย์

ผู้รายงาน

(นางสาวกัญจกรรัตน์ ชยาภรณ์)

นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นผู้บังคับบัญชา

(นายสุทัศน์ เล้าสกุล)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
ทำหน้าที่ผู้อำนวยการส่วนวนวัฒนวิจัย

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง

หมายเหตุ แบบฟอร์มนี้เป็น Electronic File หากเนื้อที่ไม่พอโปรดขยายหรือเพิ่มเติมให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

